DERDE JAAR. N°. 561. 1839. DONDERDAG 5 SEPTEMBER.

DE AVONDBODE,

ABONNEMENT
AAN HET BUREAU VAN HET BLAD,
Warmoesstraat, N°. 206.
En bij alle Boekhandelaars en Postkantoren van het Rijk.

Brieven, Gelden, ens., moeten *franco* worden ingezonden.

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

PRIJZEN
VOOR 3 MAANDEN,
te *Amsterdam* .... f 7.—
en *Buitensteden* franco .... - 8.—
Advertentien.
ZEVEN REGELS of minder .... f 1.75.
Elken regel meer .... - 25.
ZEGEL voor elke advertentie en herhaling .... - 35.

voor Staatkunde, Handel, Nijverheid, Landbouw, Kunsten en Wetenschappen.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM 4 Sept. Men meldt uit Vlissingen, dat Z. K. H. Prins Hendrik, den 2 dezer, aldaar is aangekomen.

— Het dagblad *de Nederlander* berigt aan zijne lezers, dat op den spoorweg van Haarlem naar Amsterdam een proefrid is gedaan met 4 locomotiven, van Haarlem naar Amsterdam in 29 minuten, en van Amsterdam naar Haarlem, weder met 4 locomotiven, terug in 43 minuten. Het komt eenigzins onwaarschijnlijk voor, dat de heen- en wedertogt in snelheid 14 minuten zouden hebben verschild; maar zeker is het berigt geheel verkeerd, dat tot eenen en denzelfden togt 4 locomotiven zouden zijn gebruikt. Men gebruikt nooit meer dan ééne locomotive, en er is zelfs nog maar ééne locomotive voorhanden. Juist in de omstandigheid, dat er nog maar ééne locomotive voorhanden is, ligt de oorzaak, dat de geregelde dienst op den spoorweg nog niet is geopend; als er vier waren zou zij reeds zijn aangevangen.

— In twee dagbladen, het *Handelsblad* te Amsterdam en de *Nederlander* te 's Gravenhage, van gisteren 3 September, leest men *gelijktijdig* en *eensluidend* een artikel, betreffende het 's Gravenhaagsche Fransche tooneel, meer bijzonder mad. Miro-Camoin en haren echtgenoot den directeur Miro betreffende, waarin in substantie gezegd wordt: Dat men met leedwezen heeft opgemerkt, dat de eerstgenoemde, ofschoon zij bij hare wederoptreding (verleden Zaturdag 31 Aug.) alle krachten heeft ingespannen, door hare ziekte nogtans veel geleden heeft, en dat sommigen verzekeren, dat de luchtgesteldheid hier te lande haar schadelijk zoude zijn, en wanneer bevonden mogt worden, dit de oorzaak van haren ziekelijken toestand te zijn, de heer Miro voor de directie zoude bedanken. — Wij ontleenen uit onze particuliere correspondentie uit 's Gravenhage van gisteren 3 Sept. mede dienaangaande de geruststellende verzekering, dat het bovengezegde, en wat de zaak en wat de gevolgtrekking betreft, geheel ongegrond is. Dat thans mad. Miro Camoin verre is van in eenen ziekelijken toestand te verkeeren, waarvan zij trouwens bij hare medeverschijning laatstleden Zaturdagavond geene de minste blijken gegeven heeft, en zelfs na het vervullen hare moeijelijke en vermoeijende rol van *Elvire* in de *Puritains*, weinige oogenblikken later in het *Bal de Gustave*, in een allezins élégant costuum, is opgetreden, en zich aan het publiek, in eene te zeer blijkbare opgeruimde en vrolijke stemming, heeft vertoond, en geene de minste sporen van vermoeidheid, veel minder van ziekelijkheid heeft ten toon gespreid. Dat overigens op het repertoire voor eene geheele reeks van volgende voorstellingen, als onder anderen *la Juive*, *la Somnambule*, *Anne de Boulen*, *l'Italienne à Alger*, enz., enz., de naam dezer begaafde artiste in de hoofdrollen prijkt. Dat eindelijk de heer Miro geen' den minsten lust of neiging gevoelt, om de directie, die hij nog slechts sedert vier maanden voert, te laten varen, maar dat hij integendeel *reeds nu* werkzaam is, en de ijverigste pogingen in het werk stelt, om in het volgende tooneeljaar dusdanige vermeerdering en verbetering in het personeel van zijn opera-gezelschap daar te stellen, die het publiek der residentie de aangenaamste, en aan den 's Gravenhaagschen Koninklijken Franschen schouwburg de schitterendste toekomst voorspellen.

— Bij Z. M. besluit zijn benoemd, tot officieren van gezondheid, de heeren: W. H. Smit, bezoldigd kweekeling der 2de klasse, bij de batterij rijdende artillerie n° 1; G. J. Roetering, bez. kw. 3de klasse, bij de 2de afd. inf.; G. H. G. Ellerman, bez. kw. 1ste klasse, bij het reg. lansiers n° 10; J. H. C. Basting, bez. kw. 2de klasse, bij de 3de divisie van het algemeen depôt der landmagt; H. G. Candri, bez. kw. 2de klasse, bij het garnizoen te Doesburg; J. Ph. Rijnders, bez. kw. 3de klasse, bij de 9de afd. inf.; W. C. Goedbloed, bez. kw. 3de klasse, bij het reg. kurassiers n° 1; G. J. van Ommeren, bez. kw. 3de klasse, bij de 7de afd. inf. en J. C. Ooijkaas, bez. kw. 3de klasse, bij het garnizoen te Briell.

'S GRAVENHAGE 3 Sept. De geheim-referendaris voor de Luxemburgsche zaken, C. E. Stifft, is dezer dagen in deze residentie teruggekeerd.

— Bij de arrondissements regtbank ter dezer stede was heden bepaald, het nemen van conclusiën in de zaak van de administratie der Nationale Nijverheid, contra den heer Weemaels, betrekkelijk de gewezen normale drukkerij en gieterij te Brussel. Op verzoek echter van partijen, is deze zaak voorloopig wederom uitgesteld.

— Alle onze dilettanti zullen met genoegen vernemen, dat aanstaanden vrijdag in het badhuis te Scheveningen een buitengewoon concert zal gegeven worden door twee zeer verdienstelijke kunstenaars, den heer Boulanger Kunzé, onderwijzer in den zang aan het Koninklijke conservatoire te Parijs, en den heer Billard, onderwijzer op de piano. Deze virtuozen zullen afgewisseld worden door onderscheidene kunstenaars van onzen Koninklijken Franschen schouwburg, onder anderen, door de heeren Hébert, Hüner, Lubeck en van Gelder, alsook door mad. Hébert, onze bekwame zangeres, die eene kweekelinge is van den heer Boulanger Kurzé. Wij twijfelen niet, of eene dergelijke vereeniging van talenten, zoowel als de verscheidenheid en de goede smaak van de stukken, op het programma voorkomende, de aandacht van alle beminnaars der toonkunst tot zich zullen trekken, en dat de avond der heeren Boulanger en Billard al dien bijval zal erlangen, welken wij aan dezelve durven voorspellen. (*Journal de la Haye*).

NIJMEGEN 3 Sept. Gisteren avond kwamen alhier aan, per stoomboot van Keulen, H. K. H. de Erf-Groot-Hertogin van Hessen-Darmstadt, H. K. H. de Groot-Hertogin van Baden en H. K. H. de Prinses Maria van Baden, vergezeld van Z. E. den graaf van Steff, Opper-Hofmeester, en Baron von Schrekenstein, eersten Kamerheer van H. K. H., en verder aanzienlijk en talrijk gevolg. Na in het logement het *Hôtel der Nederlanden*, van den Heer Sannes, te hebben overnacht, hebben deze voorname personen heden morgen de reis, per stoomboot, naar Rotterdam, en verder naar 's Gravenhage vervolgd.

FRANKRIJK.

PARIJS 2 Sept. Van onderscheidene kanten schijnt te blijken, dat het gouvernement nadere tijdingen uit Spanje ontvangen heeft. Volgens de gewone correspondentie, zoude Marotto de onderhandelingen met Espartero voor zijne eigen rekening begonnen hebben, onder verklaring geenen last meer te hebben, om in naam van Don Carlos te handelen. De *Nouvelliste* gaat verder, en beweert, dat Marotto bereids met Espartero eene transactie zoude onderteekend hebben, waarbij hij zich verbindt, om zijn geheele leger onder de bevelen der Koningin te stellen, op voorwaarde, dat de officieren en generaals hunne graden en eereteekenen zullen behouden, en de *Fuëros* der vier provinciën zullen geëerbiedigd worden, behoudens de wijzigingen door de Cortes te bepalen. In deze transactie zoude geene melding van Don Carlos, of van zijne familie gemaakt zijn. Daarentegen zoude Marotto voor zichzelven de waardigheid van kapitein-generaal van het eiland Cuba bedongen hebben. Voorts is nog op te maken uit het verhaal, dat de *Gazette de France* van den afval van Marotto geeft, dat die krijgsbevelhebber in de bekende bijeenkomst te Tolosa van den 26 openlijk voor zijne plannen is uitgekomen, en erkend heeft, dat hij met den Britschen vlootvoogd lord John Hay had onderhandeld, en dat hij, op voorwaarde van het behoud der *Fuëros*, van het huwelijk van den prins van Asturië met Isabella, en van een jaargeld voor Don Carlos, die zich buiten 's lands zou begeven, den vrede had bedongen. De gezamentlijke Carlistische legerhoofden hebben hem echter eenen verrader genoemd, waarna Marotto zich verwijderd heeft, onder voorwendsel de onderhandelingen af te breken, maar werkelijk, om zich met Espartero in dadelijke aanraking te stellen. Volgens den *Indicateur de Bordeaux*, zoude Don Carlos zich bereids ingescheept hebben en in Frankrijk zijn aangekomen. Dit laatste vindt echter geen geloof.

— De policie schijnt niet zonder bezorgheid te zijn, ten aanzien van nieuwe bewegingen onder de arbeidende klasse. Gisteren hebben in de voorstad *St. Antoine* eenige zamenscholingen plaats gehad, welke gemakkelijk zijn uiteengedreven door talrijke patrouilles kavallerie en linietroepen. Gedurende den geheelen nacht en ook dezen morgen heeft men in de bedoelde voorstad buitengewone voorzorgs-maatregelen der regering opgemerkt. De rust is echter niet gestoord.

— De gewone correspondentie zegt, dat de Fransche regering aan den Koning van Pruissen heeft voorgesteld, om de scheidsregterlijke uitspraak te doen, die, ten gevolge van het met Mexico gesloten vredesverdrag over de door dat land aan Frankrijk verschuldigde schadeloosstelling moet plaats hebben. De bedoelde correspondentie voegt er bij, dat Z. M. de Koning van Pruissen verklaard heeft, deze taak op zich te willen nemen.

— De *Presse* berigt, dat het Engelsche kabinet op dit oogenblik meer dan ooit bij het Fransche aandringt op de noodzakelijkheid van het verbranden der Egyptische vloot, ingeval Mehemed-Ali weigeren mogt, zich aan de vorderingen der groote Mogendheden te onderwerpen. Genoemd dagblad beweert tevens, dat het Fransche ministerie zich in zijn antwoord bepaald heeft, tot het vragen van uitstel voor den Pacha en voor zich zelven.

— Ten aanzien van het berigt, gisteren door het dagblad *Le Commerce* medegedeeld, dat een Russisch leger van 60.000 man den Donau te Silistria zoude zijn overgetrokken, terwijl het kabinet van St. Petersburg ook tevens zoude verklaard hebben in de Oostersche questie geheel afzonderlijk te willen handelen, leest men in den *National* het volgende:

« Deze tijdingen, zoo zij zich bevestigen, zullen noodwendig van de zijde der andere kabinetten ernstiger maatregelen uitlokken, dan de nota's van den admiraal Roussin. Hoe meer men de diepten peilt van het onmetelijk vraagstuk van het Oosten, hoe meer men de onmogelijkheid voor Rusland beseft, om zich met eenen pennestreek te laten ontrukken de vruchten van anderhalve eeuw pogingen en strijds, en hoe meer men ook inziet de ongerijmdheid van het Engelsch-Fransche juiste midden, dat uit eene daadzakelijk opgeloste questie tusschen Turkije en Egypte de aanleiding tot eene Europesche ontbranding heeft doen ontstaan. »

— Betrekkelijk de jongste gebeurtenissen in Spanje, leest men in het *Journal des Débats* het volgende niet onbelangrijke overzigt:

« De opstandelingen der Baskische gewesten zijn op dit oogenblik verdeeld in twee factiën: de ultra-Carlisten en de Marottisten. Eene transactie was door Marotto met Espartero voorbereid, onder de bemiddeling van Engelsche en Fransche agenten. De Carlistische officieren moesten hunne graden en de provinciën hunne voorregten behouden, terwijl Don Carlos met een jaargeld naar Rome zoude vertrekken. Marotto had op het huwelijk van den zoon van Don Carlos met de jeugdige Koningin Isabella aangedrongen, doch deze voorwaarde was, zoo als men vermoeden kan, zoowel door de Fransche en Engelsche bemiddelaars als door den constitutionelen generaal verworpen. Zeer drokke onderhandelingen waren ten dezen aanzien te Madrid, Londen, en Parijs gevoerd. Men was het volkomen eens omtrent de beginselen der bevrediging. De commodore sir John Hay en de overheden van Bayonne hadden hunne instructiën. Eindelijk, men was geregtigd om van den eenen tot den anderen dag te gemoet te zien, dat de pretendent, aan zijne zaak wanhopende, zijne toevlugt op het Fransche grondgebied zoude zoeken.

« De zaak is niet gelukt, ten minste voor het oogenblik. De apostolische partij heeft hemel en aarde bewogen en alle hare geestkracht ontwikkeld, om de bevrediging te beletten en de voorstanders eener transactie als verraders aan de vervloeking prijs te geven. Twee Navarresche bataillons, te zamen duizend soldaten, die door hunne officieren niet zijn geleid, hebben zich in de eerste plaats te Vera voor Don Carlos verklaard, zoo als wij dit vroeger gemeld hebben. Men heeft geaarzeld dezen opstand met geweld te bedwingen; en men heeft zonder uitkomst voor of tegen onderhandeld. Gedurende dien tijd hebben de agenten van Don Carlos hunne kuiperijen voortgezet. Marotto heeft zich genoodzaakt gezien, Don Carlos zich vrijelijk te laten bewegen, om niet meer beschuldigd te worden, hem gevangen te houden. De aan Marotto verbonden hoofden hebben hunne soldaten weinig geneigd gevonden om hunne wapens aan te wenden tegen de opstandelingen van Vera, zonder daarom echter gemeene zaak met hen te willen maken; de opstandelingen van hunnen kant maakten geenerlei beweging, en hun getal nam niet toe; zoodat eene algemeene weifeling en eene houding van onderlinge waarneming den staat van het Carlistische leger kenmerkte.

« Onder deze omstandigheden verzochten de agenten van Don Carlos om eene Conferencie van alle de generaals, in de hoop, dat uit eene beraadslaging tweedragt zoude ontstaan. Marotto, omtrent zijne ontwerpen ondervraagd, heeft dezelve in hun geheel opengelegd. Maar dewijl uit dezelve voortvloeit, dat Don Carlos niet alleen ophoudt Koning te zijn, maar zelfs uit Spanje verdreven wordt, hebben zijne voorstanders niet nagelaten van verraad te spreken. Marotto heeft gezegd, dat daar men de onderhandelingen afkeurde, hij dezelve zou afbreken, en de generaals zijn uit elkander gegaan zonder eenigen maatregel te hebben vastgesteld, ieder met behoud van zijne personele gevoelens, belangen en geheime inzigten.

« Ten gevolge van deze onstuimige conferencie, heeft Marotto zich met vier bataillons begeven naar Zumaraga, op den grooten weg van Vittoria,

MENGELWERK.

ANTONIO FOSCARINI.

(1622.)

De Raad der Tienmannen.

(Vervolg en Slot.)

Geringe oorzaken hebben dikwerf gewigtige gevolgen. Een glas water, over het kleed van Mrs. MASHAM uitgestort, beroofde den hertog VAN MARLBOROUGH van zijn bevelhebberschap, en leidde tot den vrede van *Utrecht*. Eenige woorden van FREDERIK II over den abt DE BERNIS, en eene scherts van mevrouw DE POMPADOUR veroorzaakten den slag van *Rosbach*. Eindelijk, om de voorbeelden niet te vermenigvuldigen, het eenvoudig bevel, aan den scheepskapitein, die CROMWELL naar *America* zou overvoeren, gezonden, om niet onder zeil te gaan, vernietigde met éénen slag het Engelsche Koningschap en de Engelsche republiek. Een bloempot, door eene nieuwsgierige oude vrouw bij ongeluk afgeworpen, behoedde de Venetiaansche aristocratie voor eenen wissen ondergang, en gaf het aanzijn aan eene der meest befaamde en meest geduchte instellingen der latere eeuwen.

Het gevaar, waarin eene zoo magtige zamenzwering de republiek, of liever de partij der aristocratie had gebragt, boezemde dezelve eenen schrik in, niet ligtelijk door den tijd verflaauwd, en noopte haar voor hare veiligheid voorzorgen te nemen, die de constitutie van den Staat geheel deden ontaarden. Om de zaamgezworenen, die voor het meerendeel nog te *Treviso* en in de nabuurschap der stad onder de wapenen waren gebleven, gade te slaan, om de aanslagen der misnoegden te beteugelen, en, door eene dictatoriale magt, de veiligheid van hen, die den Staat regeerden, te verzekeren, werd door den grooten raad de raad der Tienmannen ingesteld. Deze moest bestaan uit tien Patriciërs, veertig jaren oud en gekozen uit tien onderscheidene familiën. Men verleende denzelven een souverein gezag, wapende hem met alle middelen, kende hem vrij van alle vormen, van alle verantwoordelijkheid, en onderwierp hem allen en ieder.

Het aanzijn van deze buitengewone regtbank was oorspronkelijk slechts op twee maanden bepaald; doch zij bestendigde zich zelve zes achter een volgende malen voor gelijken tijd. Na een jaar, bevestigde men haar voor een tijdvak van vijf jaren. Toen gevoelde zij zich sterk genoeg, om zelve zich nogmaals voor tien jaren gevestigd te verklaren. Eindelijk, in 1635, verklaarde zij zich van onbepaalden duur.

Van dat tijdstip af, nu in het eene zijn doel bereikt hebbende, deed de raad der Tienmannen alles om zijnen kring van gezag uit te breiden. Ingesteld om te waken tegen staatsmisdrijven, had hij reeds zich van de uitvoerende magt meester gemaakt. Onder het voorwendsel van de zorg voor de veiligheid van den staat, mengde hij zich in de raadslagen over vrede of oorlog, beschikte over de geldmiddelen, sloot tractaten met het buitenland, en matigde zich eindelijk de magt aan, om de Dogen af te zetten, de besluiten van den grooten raad te vernietigen, en deszelfs leden hunne regten te ontzeggen. Voor een oogenblik werd zijn bestaan in eene crisis gebragt; hij zegevierde echter over alle aanslagen. Alleenlijk zag hij zich, door de noodzakelijke opneming van den Doge en zijner zes raadsheeren, voortaan zamengesteld uit zeventien leden, hoewel hij steeds den oorspronkelijken naam bleef behouden. De Doge was voorzitter voor zijn leven. De tien *Zwarte* raden werden gekozen voor een jaar, in vier vergaderingen in de maanden Augustus en September, en van de zes *Roode* raden werden er, om de vier maanden, drie vervangen. Met het begin van elke maand, koos men met het lot drie *capi-dieci*, welke beurtelings, gedurende eene week, de functiën waarnamen van regters ter Instructie en publieke aanklagers.

De wijze van regtspleging van dezen ontzagchelijken Raad was kort. Om over de wreedheid te oordeelen is het genoeg te herinneren, aan twee zijner grondstellingen: onregtvaardigheid jegens personen is geoorloofd, als de staat er bij wint; en: van onregtvaardig vervolgden moet men zich ontdoen, om hunne wraak niet te vreezen te hebben.

III.

Overstelpt door den stroom van gewaarwordingen, welke hij had ondervonden, op de vreeselijkste wijs geslingerd door den onophoudelijk zich in zijn binnenste hernieuwenden kampstrijd tusschen zijne rede en zijn hart, was ANTONIO FOSCARINI voor de afmatting bezweken, en had zich, ten halve ontkleed, op één rustbed nedergeworpen.

Nog had eene weldadige sluimering niet op zijne oogleden mogen nederdalen, om het verbroken evenwigt der krachten te herstellen, toen reeds drie mannen zijne kamer binnenstormden en plotseling voor zijn leger stonden. Zij waren niet te miskennen. Een derzelve legde hem de hand op den mond, en beval hem zacht, maar met eene stem als die der duivelen, in naam van den raad der Tienmannen, zich te kleeden en hem te volgen. Gehoorzaamheid te weigeren of wederstand te bieden was onmogelijk: FOSCARINI wist het. Slechts ten halve wakende, stond hij op, uitte geen woord, en liet zich geleiden als een lam ter slagtbank. Vijf minuten later stond hij in eene zaal van het paleis van den *Doge*, voor een der leden van de helsche regtbank.

« ANTONIO FOSCARINI! Gisteren avond ten elf ure, hebt gij, gemaskerd, door eene geheime deur, uw paleis verlaten. Nabij de brug van *Rialto*, hebt gij ontmoet een' der bedienden van den Engelschen afgezant, gemaskerd even als gij. Op uwe vraag, heeft die man u geantwoord: « « Morgen zal alles gereed zijn, » » en toen hebt gij u verbonden woord te houden, indien hij ook het zijne hield. »

« Waar zijn mijne beschuldigers? » zeide FOSCARINI, om zich ziende.

Maar de *familiares*, die hem hier hadden gevoerd, waren eensklaps onzigtbaar geworden: hij bevond zich nu alleen met den regter, die hem ondervroeg, en den griffier, die zich gereed hield, zijne antwoorden op te teekenen.

« De raad der Tienmannen stelt een blind vertrouwen in dien zijner dienaren, wien hij bijzonderlijk heeft belast met de zorg om uwe gangen te bespieden. Zijne reglementen, gij weet zulks, verbieden hem, de beschuldigers aan den haat en de wraakzucht der beschuldigden of derzelver familiën prijs te geven, door hen in elkanders tegenwoordigheid te brengen. Hetzij u genoeg, te vernemen, dat geloofwaardige getuigen u hebben gezien en gehoord. »

« Schrijf dan, dat zij de waarheid hebben getuigd. »

« Wat beteekenden die woorden: « « Morgen zal alles gereed zijn! » »

« Ik heb niets meer te antwoorden. »

« Dezen nacht, na elf ure, hebt gij u ter sluiks, door middel van eene daartoe gelegde brug, begeven in het hôtel van den Engelschen afgezant? »

« Dat is zoo. »

twee mijlen van Bergara. Opmerkenswaardig is het, dat dit laatste punt door de constitutionele troepen bezet is.

« Men beweert, dat Don Carlos is aangekomen te Estella, eene kleine stad in Navarra, alwaar zijne aanhangers den boventoon hebben op de soldaten en de bevolking. Men gelooft, dat de Navarresche bataillons de eenige zullen zijn om hem te ondersteunen en alle bevrediging van de hand te wijzen. Tot dus verre hebben de bataillons van Biscaye en van Guipuscoa zich niet verklaard. De stellige breuk tusschen Don Carlos en Marotto is van eene zeer nieuwe dagteekening. Men kan nog niet weten, welke de gevolgen van deze eerste botsing zullen zijn. Het is eene crisis, die aanvangt, een nieuwe stand van zaken, die zich ontwikkelt.

« Sinds drie maanden heeft het constitutionele leger zeer groote vorderingen in het in opstand zijnde grondgebied gemaakt. De Carlisten strijden niet meer; zij verdedigen zich zelfs niet meer; de ontmoediging heeft zich van hen meester gemaakt; zij schijnen zich te onderwerpen aan de sterkere magt hunner tegenstanders, en te erkennen, dat de worsteling haar einde is genaderd. Alzoo hebben zij zonder gevecht de versterkte liniën van Amurio, El Nodio, het fort Arquiolo, de stad Durango en de helft van Biscaye verlaten. De generaal Espartero maakt met bekwaamheid van de omstandigheden gebruik; hij handelt met overleg, doch langzaam, maar zijne wijze is zeker en onfeilbaar. Het zoude eene slechte taktiek zijn te spoedig de zaak ten einde te willen brengen, en bij voorbeeld in het hart van het opgestane land te willen doordringen. Een dergelijke aanval zoude alleen strekken, om de partijen tot elkander te brengen, en de twee Carlistische factiën te vereenigen tegen den gemeenschappelijken vijand. Het is veel wijzer den grond voet voor voet te winnen, en den kring om denzelven te vernaauwen, aan de inwendige verdeeldheden de taak der ontknooping overlatende. Inderdaad, men heeft kunnen bemerken in de gebeurtenissen, van welke Spanje het tooneel is geweest, hoe vele onvoorziene kansen zich hebben opgedaan, buiten alle berekening en tegen alle de vooruitzigten in van de menschelijke voorzigtigheid. »

Part. Corresp. PARIJS 2 Sept. Het gouvernement moet heden eene télégraphische dépêche uit Bayonne ontvangen hebben, nadere bijzonderheden inhoudende betrekkelijk den tegenwoordigen staat van zaken in de Baskische provinciën.

Volgens de bedoelde dépêche, zegt men, zou hetgeen dezer dagen omtrent de conferenciën van den 26 en 27 der vorige maand is bekend gemaakt onjuist zijn bevonden. Marotto zoude niet met vier bataillons tot de Christinos zijn overgeloopen, zoo als de legitimistische dagbladen beweren, maar belast zijn geworden, om in naam van de meerderheid der op den 26 te Tolosa vereenigde opperhoofden, aan Espartero de voorwaarden aan te bieden van de onderwerping der Baskische provinciën. Onder de bedoelde voorwaarden zou voorkomen, dat de gezegde provinciën eene afzonderlijke vertegenwoordiging zullen hebben, die te Tolosa zal vergaderen, geheel onafhankelijk van de Cortes te Madrid.

Men wil weten, dat in deze dépêche ook het berigt voorkomt, dat Espartero deze voorwaarden van de hand zoude hebben gewezen, en dat Marotto zich voorstelde terug te keeren, om verslag van zijne zending te geven.

BAYONNE 30 Aug. De bataillons van Marotto waren onbekend met het plan van hunnen bevelhebber, om naar de Christino's over te loopen. Het bataillon guides en een escadron van Navarra werden in tijds van het voornemen des generaals en chef onderrigt, en hebben zich dwars door de Christino's, die een verschrikkelijk vuur op hen gaven, eenen weg gebaand. Espartero en Marotto bevonden zich den 27 te Tolosa.

— Men schrijft uit Sebastiaan, dat te Irun 2 Engelsche kolonels met dépêches voor het Spaansche gouvernement, en voor lord John Hay zijn aangekomen.

DUITSCHLAND.

TRIEST 23 Aug. Z. K. H. de aartshertog Frederik heeft gisteren het bevel over het fregat *La Guerriera* aanvaard, en was denzelfden dag naar de Levant onder zeil gegaan, om zich met het Oostenrijksche escader te vereenigen en vervolgens met hetzelve aan de Engelsche en Fransche vlooten ter gemeenschappelijke samenwerking aan te sluiten.

WEENEN 26 Aug. De Hongaarsche Rijksdag heeft besloten de Koninklijke voorstellen onmiddellijk af te handelen, en houdt zich reeds bezig met het ontwerp der recrutering. Naar men uit goede bron verneemt, zal de Rijksdag een adres bij Z. M. indienen, opdat de krooning van H. M. de Koningin aanstaande jaar in Presburg moge plaats hebben, en dat bij die gelegenheid tevens het eeuwfeest moge gevierd worden van de krooning van wijlen H. M. de Keizerin Maria Theresia. De graaf van Reichfeld, vroeger gezant van Oostenrijk te Brussel, is tot gezant te Carlsruhe benoemd.

BERLIJN 28 Aug. Sinds eenige dagen is men alhier zeer bezorgd wegens het ontstaan van enkele ziektegevallen, die veel overeenkomst hebben met de Aziatische cholera. Te Potsdam moeten insgelijks dergelijke verschijnselen zijn voorgekomen en verscheidene soldaten zijn overleden.

MANHEIM 27 Aug. Het afgeloopen semester, van 1 Januarij tot ultimo Julij 1839, heeft een gunstig aanzien opgeleverd, betrekkelijk de scheepvaart met de Nederlandsche havens, terwijl de in- en uitvoer verre weg de verwachtingen hebben overtroffen. In dit half jaar hebben 901 schepen onze haven aangedaan, die 203,178 centenaars hebben aangevoerd, en 158,013 centenaars van hier geladen, terwijl bij den invoer 40 000 cent., steenkolen niet gerekend zijn. Even als in het vorige jaar speelde de ruwe suiker de voornaamste rol, hetgeen uit de werkzaamheid van onze suikerraffinaderijen genoegzaam blijkt. Ook ruwe katoen, koffij, tabak en ijzer is veel aangevoerd.

AUGSBURG 31 Aug. De *Allgemeine Zeitung* deelt een schrijven mede uit Konstantinopel van den 14 dezer, waarin een somber tafereel wordt opgehangen van den toestand der Turksche hoofdstad sinds den brand, die aldaar zoo vreeselijk heeft gewoed. De voorstanders van Mehemed-Ali verheffen steeds stouter en stouter het hoofd en de ontevredenheid tegen Chosrew-Pacha maakt gedurig nieuwe vorderingen. Ook wordt daarin gesproken van de pogingen van den Egyptischen Onder-Koning, om overal onder de bevolking zaden van misnoegen en oproer te strooijen. Onder anderen is een Egyptische kotter, die tien gezanten voor Albanië aan boord had, door een Engelsch vaartuig aangehouden en naar Malta opgebragt. Zelfs in het gezigt der vereenigde vloot van Frankrijk en Engeland te Tenedos, is eene Egyptische brik de baai van Salonika binnengezeild, met het doel om zes vertrouwde agenten van Mehemed-Ali aan wal te zetten, die in last hadden Macedonië zoo mogelijk in opstand te brengen. Op aandrang van Chosrew-Pacha hebben, lord Ponsomby en de admiraal Roussin aan de vlootvoogden hunner natie het bevel gezonden, de bedoelde brik des noods met geweld meester te worden.

STADSNIEUWS.

GETROUWD 29 Aug. C. F. van den Hoff en S. J. Driescher.

BEVALLEN. 2 Sept. A. W. Guijkens, geb. Wilkens, D. — 3 Sept. J. M. Oostmeijer, geb. de Boer, Z. — Te *'s Gravenhage*, 29 Aug., A. G. Heineken, geb. van der Paauw, D.

OVERLEDEN. 31 Aug. G. M. de Haas, 4 m. — 1 Sept. J. J. Sandberg, 9 j. — 2 Sept. J. F. Hagedoorn Bantjes, 4. m. — Te *Batavia*, 27 April, N. Glaser Jr.

Beurspryzen der Effecten.

OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.	AMSTERDAM, 4 Sept. 4 ure. volg. de Soct. tot nut des Obligatiehandels.			volgens de Effecten-Societeit.		
	van	tot	gebleven.	laagste	hoogste	gebleven.
HOLLAND.... Werkelijke Schuld... » 2½	53½	54	53½	53½	»	»
Dito ... » 5	101¼	»	»	101¼	»	»
Dito ... dito » 3½	»	»	»	»	»	»
Kansbiljetten... f	25¾	26	25¾	25¾	»	»
Amortisatie-Syndicaat » 4½	99	»	95½	95½	»	»
Dito ... » 3½	80¾	81	80¾	80¾	»	»
Handel-Maatschappij » 4½	171¾	173½	172	171¾	173½	171¾
Nieuwe dito... » 4½	»	»	»	»	»	»
Nieuwe dito 1837 » 4½	»	»	»	»	»	»
Entrepôt-Dok... » 4½	»	»	»	»	»	»
Oost-Ind. Leening » 4	»	»	»	»	»	»
Dito ... » 5	99¼	»	1/16	99¼	»	1/16
Aandeelen Kansb. » 4	»	»	»	»	»	»
Spoorweg Haarlem »	»	»	»	»	»	»
Aand. Rijn-Spoorw. » 4½	101¼	102	101¼	101¼	»	»
FRANKR.... Inschrijving G. B. » 5	»	»	»	»	»	»
ENGELAND.. Dito ... » 3	»	»	»	»	»	»
SPANJE.... Leening Ardoin's » 5	21¼	23¾	21½	23½	21 7/16	21½
Dito onbep. Stukk. » 5	»	»	»	20¾	»	»
Passive ...	5½	»	5½	5½	»	»
Deferred ...	9¾	9¾	9	9	»	»
Fransche Uitgestelde	6	6¼	»	6	»	»
Engelsche dito ...	»	»	»	»	»	»
PORTUGAL.. Oblig. te Londen » 3	18¾	18¾	19¼	19	»	»
NAPELS.... Certific. bij L. & R. » 5	»	»	»	»	»	»
Dito *Falc. & Co.* » 5	»	»	»	»	»	»
Dito te Londen » 5	»	»	»	»	»	»
Aandeelen *Tavoliere* 3½	»	»	»	»	»	»
Dito te Parijs ... » 5	»	»	»	»	»	»
RUSLAND... H. & C. 1798, 1816 » 5	104¼	»	»	104¼	»	»
Dito 1828, 1829 » 5	104¼	105	104½	104½	»	»
Dito 1831, 1833 » 5	97¾	»	»	97¾	»	»
Oblig. te Londen ... » 5	»	»	»	»	»	»
Dito te Hamburg ... » 5	»	»	»	»	»	»
Inschr. in Assign. » 6	67¾	68¼	68	68	»	»
Certific. van dito ... » 6	68¼	69	68¾	68¾	»	»
POLEN.... Aandeelen à fl. 300 » f	»	»	»	»	»	»
Dito à fl. 500 »	135¾	136¼	136¼	»	»	»
PRUISSEN.. Dito à R. 50 »	»	»	»	»	»	»
Londen 1830 » 4	»	»	»	»	»	»
OOSTENR... Aandeelen à fl. 100 » 4	»	»	»	»	»	»
Dito à fl. 250 » 5	»	»	»	»	»	»
Metaliek ... » 5	104¼	»	»	104¼	»	»
Dito ... » 2½	»	»	»	»	»	»
Dito te Londen » 5	»	»	»	»	»	»
Weenerh. *Goll & Co.* » 5	»	»	»	»	»	»
Dito ... » 4	»	»	»	»	»	»
B. Ween. Aand. fl. 500 » f	»	»	»	»	»	»
DENEMARK. Oblig. te Londen... » 3	»	»	»	»	»	»
BRAZILIE . Dito dito... » 5	76¼	77¼	77	77	»	»
LOUISIANA. *Hope & Comp.*... » 5	»	»	»	»	»	»
DARMSTADT Aand. bij loting... » f	»	»	»	»	»	»

BEURSBERIGT.

De stemming onzer beurs in Binnenlandsche Fondsen was ook heden weder minder gunstig; in Integralen en Kansbilletten vertoonden zich weder eenige verkoopers, waardoor de prijzen in het algemeen op nieuw vrij beduidend lager dan gisteren blijven. Ook Aand. Handel-Maatschappij en Rijn-Spoorweg-Aandeelen deelden in de minder gunstige houding der beurs, en werden tot verminderde prijzen afgegeven.

In Spaansche Fondsen was weder zeer veel levendigheid, doch hebben dezelve eene vrij gevoelige reactie ondergaan, doordien het hooger merk van Parijs van den 2, hetgeen gisteren alhier bekend was, op de beurs te Antwerpen geenen gunstigen invloed heeft gehad, en de koersen van daar integendeel merkelijk lager kwamen; derzelver prijs opende dadelijk op 22¼, ging, ten gevolge van vele verkoopen, bij vele fluctuatiën, terug tot 21⅝, herstelde zich weder tot 21¾, ⅞, doch blijft na de beurs 21¼. Russische, Oostenrijksche en Zuid-Americaansche Fondsen mede meer aangeboden.

Griekenl. bl. à £ 100. 18. Dito à £ 500. 11⅞. Columbia 2de Leening, à £ 100. 20¾, ½. Coupons Columbia enk. f 3 15/16 à 4. Dito Peru f 3⅞. Dito Ardoins 14½, 14, ⅛, 13½, 14.

Koers van het Geld. Beleening 4½. Prolongatie 5. Wissel-Disconto 5 pCt.

PRIJZEN TEN 5½ URE: Integralen blijven 53 11/16 à ¾. Kansb. f 25 15/16 à Handel-Maatsch. 172. Ardoins à £ 85. 21⅝ a ¾.

Heden zijn afgedaan circa 1,200 pakken Americ. *Katoen*, prijs geheim.

GRANENMARKT.

4 September.

Tarwe met goeden handel tot vorige prijzen: 124, 129 ℔ bonte Poolsche f 345, 370; 126, 128 ℔ dito f 355, 360; 130, 131 ℔ n. Kleefsche f 340; 128, 130 ℔ n. Bovenlandsche f 328.

Rogge lager afgegeven: 124, 128 ℔ Rostokker f 200, 212; 118 ℔ en jarige Pruis-Pommersche f 175; 119 ℔ Pruissische f 160.

Garst ruim prijshoudend: n. Zeeuwsche Winter f 176.

Haver als voren: 92 ℔ dikke f 112, 115; 83 ℔ dito f 105.

Koolzaad aangenamer. Zeeuwsch £vl. 50 en 48. Groninger £vl. 9 Vat dadelijk £vl. 53; in Sept. £vl. 53½; in Oct. en Nov. £vl. 54.

Lijnzaad in één doen. 106 ℔ Memelsch f 240. 102, 108 ℔ Koningsb. f 2

Raapolie Ordinair f 32¼. Vliegend f 31¼ à 31½. P°. Oct. f 31½ à 3 Nov. en Dec. f 31¾ à 31½. P°. Mei 1840. f 32¾ à 33.

Lijnolie Ordinair f 28½. Vliegend f 27¾ à 28.

Hennepolie Ordinair f 34.

Raapkoeken pr. 1,040 st. f 63 à 66. — *Lijnkoeken* pr. 104 st. f 8 à 9½.

PER DUIF.

LONDEN, Maandag 2 September.

Consols op tijd 3 pCt. 90⅝ à ⅜. Brazilië 5 pCt. 77½ à ¾. Columbia 2de Leening, 6 pCt. 31¼ à ¾. Peru 6 pCt. 17 à 18. Mexico 6 pCt. 2 à ½. Denemarken 74½ à 75. Rusland 110 à 111 exd. Spanje Ardoins m. 5 pCt. 23. Passive 5¼ à ½. Deferred 9¼ à 10. Portugal 5 pCt. 29¾ à Dito 3 pCt. 19½ à ¾. Holland 2½ pCt. 53¼ à 54. Dito 5 pCt. 103 à Dito O. I. 5 pCt 100¾ à 101¼.

Consols waren heden zeer flaauw. In Hollandsche Fondsen was de markt ten gevolge van eenige inkoopen voor Amsterdamsche rekening, vrij vast Spaansche Fondsen waren zeer willig, ten gevolge van de berigten uit Parijs van 11 Zaturdag, Portugesche mede iets beter; in Zuid-Americaansche ging niets om.

LONDEN, 2 September.

Wij hadden heden tamelijk schoonen aanvoer van Engelsche *Tarwe*, voornamelijk uit Essex en Kent, meest nieuw, de qualiteit was over het algemeen dezelfde als verleden week. Daar er goede vraag was werden mooi droege partijen van oud en nieuw opgeruimd tot voluit 2/. per Q. avans de notering van heden acht dagen. Het weder is sinds Vrijdag, voor de werkzaamheden van den oogst, zeer ongunstig geweest, en er was meer kooplust voor vreemde *Tarwe* (voornamelijk onder slot), tot circa 1 2/. per Q., boven de notering van de vorige week. *Garst* zeer weinig aangevoerd. pelsoorten gaan eenigzins beter van de hand. *Boonen* en *Erwten* 1/. hooger. *Haver* niet veel aangevoerd, maar reeds waren vorige week 290,000 Q binnen vóór het regt op 7/9 kwam. Er was matige vraag naar frissche partijen vreemde, tot eene verhooging van 1/. per Q. bij heden 8 dagen. Andere soorten mede op prijs gehouden; maar de handel was zeer beperkt.

De notering is als volgt:

Exsex, Kent en Suffolk, ...	roed	72.74
....	wit	70.76
Norfolk, Lincoln en York,	nieuw	63.72
....	wit	66.74

FONDSEN EN WISSELKOERSEN OP VREEMDE BEURZEN.

PARIJS, 2 September.

Inschr. op ult.	5 pCt.	112 75.	Spanj. Ardoins.	5 pCt.	25.
dito contant.	5 »	112 55.	Passive......	»	6.
dito op ult...	3 »	80 95.	Deferred.....	»	10.
dito contant.	3 »	80 70.	Holland......	2½ »	54½.
Bank bij Lafitte.	fr.	1055.	Portugal.....	3 »	21⅞.
Bank-Actiën...	fr.	2785.	Rome........	5 »	102½.
			Haïti........	fr.	480.

Ten gevolge van de liquidatie was de handel in Fransche Fondsen heden vrij geanimeerd; derzelver prijzen waren evenwel iets flaauwer. In Spaansche Fondsen was weder veel handel en variatie; Ardoins blijven ten slotte 25 pCt. hooger. Men sprak nog voortdurend over de laatste télégraphische dépêche, alsook over de rijzing der Spaansche Fondsen te Madrid, alwaar de 5 pCt. den 26 tot 25½ gestegen zijn. Van den anderen kant zeide men echter, dat een gedeelte der Carlistische troepen, welke met den generaal Marotto tot de Christino's waren overgegaan, geweigerd zouden hebben, zich met dezelve te vereenigen.

Na de beurs: 3 pCt. op ult. Sept. 80 92½.

Wisselk. Amst. 1/m 57⅜; 3/m 57 11/16.

ANTWERPEN, 3 September.

België.......	5 »	101¼.	Ardoins......	5 pCt.	22½.
dito	4 »	92½.	Uitgestelde...	»	6½.
dito	3 »	71¼.	Napels, *Falcon.*	5 »	95.
Metaliek.....	5 »	108.	Denemarken..	3 »	74.
Partialloten....	f	465.	Pol. Lot. fl300..	»	120¼.
Loten fl. 500..	»	332.	dito 500..	»	136.
Nassau Loten..	»	21½.	Pruiss. Loten..	»	132½.
Darmst. Loten..	»	28½.			

De koers der Ardoins van Parijs met ¼ hooger was heden vroegtijdig bekend; daar dit echter niet geheel aan de verwachting beantwoordde, doordien men eene grootere rijzing had vermoed; en alsoo de laatste berigten eenigzins begon te betwijfelen, heeft zulks de speculanten een weinig ontmoedigd. Vóór de beurs bood men echter nog 23, en zelfs 23¼; doch ter beurze opende de prijs op 23 en daalde tot 22¼, en na beurs ging de koers nog verder tot 22, blijvende ten 3 ure 22¼ g. op morgen; de omzettingen waren minder belangrijk dan de vorige dagen. Premie 1/m 24½ d. 1½, op den 8 dezer 23¼, 22⅞ d. ¼; Coupons zijn gedaan à 14¼ g. In de andere Fondsen geene variatie.

BRUSSEL, 3 September.

Belgische Fondsen waren heden iets meer gevraagd; 5 pCt. 101¼; 4 pCt. 92¼; 3 pCt. 71¼. In Spaansche Fondsen was weder veel handel; Ardoins waren aanvankelijk 22¼, doch blijven ten 3 ure flaauwer 22¼ p. Passive zijn gedaan à 6¼ en Deferred à 10 pCt.

« Bekent gij zulks? »

« Ik beken het. »

In dit oogenblik traden twee andere Tienmannen in de zaal. Hun collega trad hun te gemoet, en deed hun fluisterende eenige vragen, waarop zij met een toestemmend hoofdknikken antwoordden. Daarna wendde hij zich weder tot den gevangene:

« ANTONIO FOSCARINI, wij beschuldigen u, aan den afgezant van Engeland de geheimen der Republiek te hebben verraden. De misdaad is van dien aard, dat de raad der Tienmannen buitengewoon moest vergaderen, nog dezen nacht zelven, om over u regt te spreken. Bereid u, om voor denzelven te verschijnen. » De drie *capi-dieci*, gevolgd door den griffier, begaven zich onmiddellijk in de raadzaal, alwaar zij te gelijk als regters zouden zitten en als aanklagers optreden.

De tien zwarte en de zes roode raden, met den Doge aan het hoofd, hadden hunne zetels ingenomen. De gevangene werd binnengeleid. Ondanks zijne ongemeene zielskracht, gleed hem eene rilling door de leden: uitwendig echter was geen enkel blijk van ontroering aan hem zigtbaar. De ongelukkige voorzag reeds, welk lot hem verbeidde. Toen hij binnentrad heerschte eene stilte, somber en doodsch als die van het graf. Voor de regters stond de scherpregter met zijne handlangers, omringd van hunne helsche werktuigen ter pijniging en ter dood, en zij verstonden de wreede kunst, door derzelver tentoonspreiding hun slagtoffer reeds vooraf te martelen. Hun afschuwelijk gewaad, bij het donker vlammend licht der toortsen, bij de bleeke, geene de minste aandoening verradende gelaatstrekken der regters, of liever der moordenaars, dit alles gaf aan dit tooneel eene afgrijsselijke tint.

Op het bevel van den voorzitter, las de griffier de verklaringen der aanklagers, aangenomen door dengene der *capi-dieci*, wiens weektaak het was, benevens de antwoorden van den beklaagde. Na geëindigde voorlezing, verhieven de drie *capi-dieci* zich gelijkelijk van hunne zetels, beschuldigden ANTONIO FOSCARINI de geheimen van den Staat aan den Engelschen afgezant te hebben verraden, en zochten dien ten gevolge tegen hem de veroordeeling tot de straf der landverraders.

« ANTONIO FOSCARINI! » zeide toen de voorzittende Doge, « belijd uwe misdaad. Wat dreef u naar het hôtel van den Engelschen gezant? »

« Ik kan noch mag zulks verklaren! » was het antwoord des jongelings, na een oogenblik zwijgens.

« Ik vraag het u, ten tweeden male, » hernam de Doge. « ANTONIO FOSCARINI! wat dreef u naar het hôtel van den Engelschen gezant? »

« Is het mogelijk, » riep ANTONIO met levendige verontwaardiging. « Is het mogelijk, gelooft gij het in waarheid, dat ik zou hebben zaamgespannen tegen den Staat, dat ik de geheimen der Republiek zou hebben verraden aan eenen vreemdeling? Heb ik niet steeds getrouw dezelve gediend? Heb ik voor haar niet de grootste offers gebragt, die een waar burger aan zijn land brengen kan? Zoo lang was ik een uwer, uw vriend: hebt gij het vergeten?.... Is er niet een uwer, die tot mijne verdediging spreekt.... niet één?.... »

« Antwoord op mijne vraag, » viel de Doge hem in de rede; « wij hebben geenen tijd te verspillen in zinnelooze redenen. Weldra zal de dag aanbreken. Belijd dan vrijwillig de waarheid, of gij zult de geregtigheid dwingen zich te bedienen van de gewone middelen, om u die af te persen. Voor de derde en laatste maal: ANTONIO FOSCARINI! Wat dreef u naar het hôtel van den Engelschen afgezant? »

ANTONIO bedekte het gelaat met beide handen en scheen een oogenblik te peinzen. Verschrikkelijke crisis! Hij moest, of zijn leven opofferen, of de toekomst prijs geven van een meisje, dat hij beminde zoo vurig als een man kan beminnen, maar het welk de wetten van zijn land hem niet veroorloofden te huwen. De edele ANTONIO weifelde niet langer: hij zeide tot den Doge, dat de eer hem verbood te antwoorden.

Op deze woorden vlogen de handlangers der Tienmannen op hem aan als bloedgierige tijgers. Zij bonden hem wreedelijk de handen op den rug, bevestigden daaraan een koord, en heschen hem op, dus aan de armen hangende, tot aan de zoldering der zaal.

« Beken de waarheid! » donderde de Doge.

« Dat kan noch mag ik, » antwoordde het slagtoffer, met rustige stem; « maar gij martelt eenen onschuldige. »

« Datzelfde koord heeft reeds menigeen, die zich even zeer onschuldig noemden, gedwongen hunne misdaad te bekennen, ondanks zich zelven. »

« Ik kan mij niet schuldig kennen aan eene misdaad, die ik niet heb bedreven. »

« Dewijl hij hardnekkig weigert de waarheid te verklaren, geve men hem een' schok! » beval de Doge, en de uitvoering paarde zich onmiddellijk aan het ontmenscht bevel. Het koord werd plotseling gevierd, het slagtoffer viel neder, nogtans zonder den grond te bereiken. Wij besparen het gevoel van den lezer de beschrijving dezer martelingen, alleen door duivelen uitgedacht. Drie malen onderging de ongelukkige dezelfde foltering; drie malen werd hij door den Doge opgevorderd om te bekennen, en even zoo vele malen weigerde hij te antwoorden, tot het laatst toe zijne onschuld betuigende.

Al zijne leden waren ontwricht; met den vierden schok verliet hem het bewustzijn, en toen eerst ontbond men hem en sleurde hem weg.

De instructie en het geding hadden te zamen naauwelijks een half uur geduurd. Niet ééne stem verhief zich ter verdediging van den beklaagde, niet ééne sprak een woord van toegevendheid en medelijden, ter gunste van den ongelukkigen jongeling.

Hetgeen er verder voorviel is niemand bekend. Bij het opgaan der zon zag men het lijk van ANTONIO FOSCARINI, bij de voeten opgehangen, tusschen de kolommen van *St. Marcus*. Zijne beulen hadden hem echter vooraf verworgd. Deze was de gewone straf voor staatsmisdadigers door het *Consiglio de Dieci* ter dood veroordeeld.

In den avond van denzelfden dag stortte de nicht van den Engelschen gezant zich in het kanaal, dat de muren van het hôtel bespoelde. Zij werd weldra daaruit getogen; maar alle aangewende hulpmiddelen om haar aan het leven terug te geven, waren onvermogend, en de oorzaak van haren dood bleef voor haren oom steeds een ondoordringbaar geheim.

Op het oogenblik, waarin zij den jongsten snik gaf, sloeg de klok der kerk van *St. Marcus* elf ure. Alleen derzelver statige, langzaam wegstervende galm verstoorde de indrukwekkende stilte van eenen schoonen zomernacht. Venetië lag in eenen diepen slaap gedompeld, maar in de duisternis en de stilte des nachts waren de spionnen der Tienmannen weder op hunnen post, somber en zwijgende als de nacht zelve.

BERLIJN, 31 Augustus.

De handel in Fondsen was heden algemeen van weinig belang, en in de koersen geene wezenlijke variatie.

Wisselk. Amst. k. 140⅞, 2/m 140.

FRANKFORT A/M, 1 September.

Metaliek......	5 pCt.	107½.	Pol. Lot. fl. 500	»	76⅜.
dito	4 »	100⅝.	dito 300	»	67⅞.
dito	3 »	80⅞.	Holland......	2½pCt.	53½.
Loten fl. 500..	»	137	Syndicaat.....	4½ »	95⅝.
dito 250.	»	107⅞.	dito.......	3½ »	79¼.
Bank-Actiën...	»	1838.	Spanj. Ard....	5 »	5¼.
			Taunusbahn....		338½.

Ter Effecten-Societeit was heden in Fondsen veel handel. Hollandsche 2½ pCt. volgden den lageren Amsterdamschen koers, en blijven $\frac{3}{16}$ lager. In Ardoins was, ten gevolge van het vernieuwde hoogere merk van Parijs, zeer veel kooplust, waardoor dezelve zich ook alhier ¼ pCt. in prijs verhoogden; ook Premiën waren in dit Fonds zeer gevraagd. In Oostenrijksche Fondsen was weinig variatie.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

Naar BATAVIA, het nieuw gebouwd en gek. tweed. fregatschip *Anna en Elise*, Kapt. C. N. Gorter, van Amsterd. Adres bij Hoyman en Schuurman.

Naar WISMAR, het Mecklenburger brikschip *Alexandrine*, Kapt. C. K. Vagt. Adres bij Hakerson Jansen en Comp.

Scheepstijdingen.

Van Cuxhaven wordt van 30 Aug. gemeld, dat de aldaar binnengeloopen schepen den vorigen en dien dag derzelver reizen hadden voortgezet, met uitzondering van het schip de Goede Verwachting, Kapt. Lieffyn, v. Wismar n. Amsterdam, welke nog voor het pakhuis gereed lag, om deszelfs lading (Rogge) weder in te nemen.

Het schip Alcyon, Kapt. Henrichs, v. Batavia, is, volgens part. berigt, den 3 Sept. te Helvoet binnengekomen.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 3 Sept. Z. W. — A. Turnbull, Endeavour, Newcastle.

VLIE en TERSCHELLING, geene lijsten aangekomen.

HELVOET 3 Sept. W. Z. W. — W. Ridsdell, Amelia, Hull. T. Mooy, la, Bruce, Hamburg n. Antwerpen, als bijlegger. C. Sueur, l'Estafette (S), Haas n. Duinkerken, als bijlegger. In het gezigt het schip Alcyon, Kapt. Henrichs, van Batavia.

BRIELLE en MAASSLUIS 3 Sept. W. — Niets.

VERE 30 Aug. J. A. Chataing, Jenne Mathilda, Hâvre n. Dordt.

ST. MARTIN (EIL RÉ) 29 Aug. Nognez, Pasque, Montevideo l. v. Antw.

HAVRE 1 Sept. ....., Maria Catharina, Guadeloupe.

GEND 31 Aug. Landsheer, Auguste, Amsterdam. Ahrens, Dankbaarheid, Holland.

LEER 23 Aug. Westers, Vr. Hermanna, Amsterd. — 27 Aug. Walker, Gebina, Antwerpen.

DRAMMEN 15 Aug. Klok, Vennerne, Amsterdam. Christensen, Aukator, Purmerend. — 16 Aug. Berg, Elisab. Cath., dito.

KOPENHAGEN 27 Aug. (Ter reede): Schildwach, Julie, Schiedam. Kopcke, Atalanta, Rotterdam. Veltmann, Sankari, dito.

TRAVEMUNDE 30 Aug. Teckenburg, Frans en Eric, Amsterdam n. Oostzee, wegens tegenwind

WARNEMUNDE 26 Aug. Buck, Helena, Schiedam. Dekker, Vr. Bonwina, Londen.

DANTZIG 23 Aug. Handema, Vr. Jantina, Rendsburg. — 24 Aug. Pust, Elisa, Londen. Brouwer, Elsina, Amsterdam. — 25 Aug. Domansky, Henriette, Harlingen. Grönwaldt, Eduard, Antwerpen. Niejahr, Orion, dito. Folkerts, Friedrich Wilh., dito. Moller, Triton, Schiedam. Kasten, Elisa, do.

UITGEZEILD.

HAVRE 31 Aug. Verspaecke, Hâvre (S), Hamburg. Audebert, Amsterdam (S), Rotterdam.

ANTWERPEN 3 Sept. Peters, Hoffnung, Rotterdam.

DANTZIG 22 Aug. Visser, Mercurius, Engeland. Hoek, Vrede en Hoop, Zaandam. de Haas, Douro, Amsterdam. Jagtman, Hendrina, dito. Schneiders, Gute Hoffnung, Harlingen. Helling, Joseph, dito.

Cargo-Lijsten.

ROTTERDAM.

BATAVIA, J. A. Pronk, *Batavia*. 3,694 b. Koffij, 215 v. do., 2,382 kan. Suiker, 707 bl. Tin, 75 pic. Sapanhout, Ned. Handel-Maatschappij.

LONDEN, R. Stranack, *Giroffe*. 30 b. Katoen, W. Bunge en Co.; 20 ser. Amandelen, van Walchren en Binsbergen; 8 k. Assifoetida, Lenersan en Co.; 31 pl. 32 bond. IJzer, Klausz en Co.; 12 p. Meubelen, 50 koperen Bonten, diverse Koopm., Order.

LEVERPOOL, J. Alexander, *Edmund Woodhouse*. 150 b. Katoen, W. Bunge en Co.; 1 ptij Klipzout, Order voor Delfshaven; 35 b. Katoen, 50 k. Zeep, 23 ps Koper, Order.

HANDELBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE GOEDEREN.

BREMEN, 30 Augustus.

KOFFIJ. Hiervoor toonde zich voortdurend eene gunstige meening. Verkocht: circa 2,500 zaken Brazil tot 9¼ à 9¾, 700 zakken Domingo tot 10¼ a 10¾, 600 zakken Laguayra tot 11 à 11½, 150 balen Havana tot 11 à 12½, 55 okshoofden Portorico tot 12¾ à 13, en 70 okshoofden Cuba tot 14½ à 17 gr. Verder uit de tweede hand: circa 100 zakken ord. Brazil tot 8¾, 700 zakken Domingo tot 10 a 10¼, en 300 balen Havana tot 11 gr.

SUIKER. Ruwe bleef gevraagd; men verkocht: 35 kisten zachte witte Havana tot 7½, en 555 kisten gele en bruine dito tot 5¾ à 6¼ gr. Geraffineerde. Melis. De prijs van goede ord. werd hooger gehouden; andere soorten mede vast in prijzen; er werden afgedaan: circa 2,500 brooden Melis, en 550 kisten Kandij.

KATOEN willig. 149 pakken Noord-Americaansche werden voor de verzending gekocht.

THEE was in deze week meer gevraagd, en gingen de volgende partijen uit de eerste en tweede hand om: 70/8 kisten Gunpowder, 360/32 kisten Uxim, en 18/4, 57/8 kisten Boei.

RIJST. De prijzen van Carolina hebben zich meer bevestigd. Met Oost-Indische onveranderd; de lading Java per *Julius* en *Eduard* is nog niet aan de markt gebragt.

SPECERIJEN. *Peper* blijft gevraagd, en werden uit de eerste hand circa 800 zakken en balen tot 9¼ à 9¾ gr. gekocht. *Piment*. Van de op nieuw aangebragte partijen werden 280 zakken tot 6¾ à 7 gr. gegeven.

VERFWAREN. *Blaauwhout*. De per *Bashow* aangebragte 80/m *Campêche* gingen dadelijk na de aankomst in de handen der verzenders over. Ook zijn de door de *Republiek* aangebragte 39 vaten *Quercitron* verkocht. Van *Roodhout* werden 10/m ℔ *Sapan* afgedaan.

TEER. 18 ton dunne en 20 ton dikke Stokholmer werden voor de verzending gekocht. Aangevoerd: 2,190 ton Stokholmer.

PIK. 36 tonnen Stokh. Kroon werden tot genoteerde prijzen genomen.

POTASCH zeer vast; tot 7 R. werden in deze week nog 25 vaten Petersburger, en tot 9½ R. 5 vaten Americ. Paarlasch gekocht.

VETWAREN. Daar in de eerste hand van Zuidzee *Traan* niet te koopen was, zoo werden enkel uit de tweede hand ca. 275 tonnen per gewigt tot 15 à 15½ R. genomen. Kleinigheden van alle soorten gingen overigens tot genoteerde prijzen van de hand. In den Oliehandel ging niets belangrijks om, en zijn ook hiervan slechts een weinig *Hennep-* en *Raapolie* tot de bestaande prijzen verkocht. Aangev. 10/m ℔ *Raap-*, 24 pijpen *Hennepolie*, en van Leverpool 100 grb. *Traan*.

TABAK. Havana eerste qualiteit bedong in veiling goeden prijs; voor geringere weinig kooplust. Van de heden in veiling voorgekomen 10 kisten is slechts eene kist tot 18 gr. verkocht, uit hoofde die soort op te hoogen prijs werd gehouden. In publieken verkoop van Domingo vonden slechts de fijne soorten tot goede prijzen koopers. De onder de hand gegeven kleine partijen waren van den laatsten oogst; zeer goede qualiteiten werden derhalve hooger betaald.

ANTWERPEN, 3 September.

KOFFIJ. De afloop der veiling te Rotterdam heeft hier verscheidene afdoeningen te weeg gebragt, als: circa 1,000 balen St. Domingo van 32 à 32½, en 600 balen Brazil van 30 à 31½ cs; 90 balen [illegible] Havana, Laguayra en Brazil zijn [illegible] 6[illegible] à [illegible] [illegible] verkocht.

SUIKER blijft begeerd: 105 kisten Bahia Moscovados, per *Amicitia* aangevoerd, zijn tot *f* 14 à *f* 14½ vreemde vlag, en 800 kisten blond Havana tot niet bekend geworden prijs verkocht. Ter verzending zijn 25,000 kilo's Lompen en Brooden van *f* 16¾ à *f* 17½ entr. gekocht.

KATOEN. 60 balen Suratte zijn tot 32, en 32 balen Georgia tot 50 cs. verkocht.

POTASCH blijft zeer vast in prijs gevraagd; voor eenige vaatjes New-Yorker van 1839 is *f* 17½ besteed.

RIJST. 100 balen Bengaalsch zijn van *f* 10¼ à *f* 10½ verkocht.

ROTTERDAM, 3 September.

TABAK. Heden werden afgedaan 16 vaten Virginy, onlangs per het schip *di Sankari* van Virginy aangebragt; de bestede prijs bleef onbekend.

GRANEN, ZADEN, OLIE, ENZ.

DENDERMONDE, 2 September.

Witte *Tarwe f* 17 à *f* 16; roode *f* 17.10 à *f* 16.10. *Rogge f* 8.10 à *f* 8. *Haver f* 6 à *f* 5.5. *Raapolie f* 51½. *Lijnolie f* 45½. *Raapzaad f* 14½ à *f* 15.

Regtzaken.

ASSURANTIE-QUESTIE.

Arbitrale Teregtzitting van Dingsdag 3 *September* 1839. *Arbiteren:* Mr. P. A. BRUGMANS, Mr. C. G. VAN BAERLE en Mr. C. J. VAILLANT.

In deze zitting werd de zaak van den heer Cateaux Wattel en C°. te Antwerpen tegen den heer J. J. A. Santhagens en andere Amsterdamsche assuradeuren, betreffende het te Mazatlan verbrande schip *Flora*, Kapt. Rickmers, voortgezet en ten einde gebragt.

De heer Mr. F. A. van Hall, den termijn van dupliek voordragende, begon met te verzekeren, dat hij van de gedaagden verzocht was, op alle de taxatoire uitdrukkingen in den termijn van repliek niet te antwoorden.

Dat er stukken achtergehouden waren, was, volgens den spreker, buiten twijfel; te meer, nu men zelf een' brief van 22 Februarij produceert, welke vroeger niet ter kennisse van assuradeuren is gebragt, en in welken brief juist van een' vroegeren brief gewaagd wordt, die, van Puenta Arena geschreven is, en welken men nu verhaalt, niet te hebben ontvangen. Evenmin produceert men alle de latere brieven, noch de processen-verbaal van Enquête voor den regter te Mazatlan gehouden, en welke men even goed als het vonnis had kunnen doen ligten. Ook een vroeger medegedeelde brief van stuurman Meijer aan zijne vrouw wordt thans achtergehouden, en juist uit dien brief bleek, hoe het op die reize was toegegaan.

De vroegere reizen door het schip om de wereld gedaan doen niets ter zake; op die reizen was te Amsterdam geene assurantie gesloten. Men heeft verder verhaald, dat deze gedaagden de zaak met eene korting van 25 pCt. zouden hebben willen schikken. Indien het zoo ware, zou het, omtrent het regt, niets afdoen. Doch het is onwaar! Men beroept zich hier alleen op eenen brief van den heer Santhagens, die niet in het proces is, en die hier als makelaar van den geassureerde gehandeld, en niet uit onzen naam dien voorslag gedaan heeft.

Men beweert, dat de brief, door kapitein Rickmers geschreven, bij regulatoire acte van 1 Junij, door de assuradeurs gelezen zou zijn. Deze voorstelling is geheel onjuist, de consequentie daaruit getrokken geheel ongegrond. De assurantie was op 26 April gesloten; op dien dag werd dus het contract aangegaan, en was geperfecteerd; alleen de *nadere* opgave van het interest uitgezonderd. Deze nadere opgave geschiedde op 1 Junij. Er werd dus toen geene nieuwe assurantie gesloten. Er is evenmin lecture gegeven van dien brief. In de acte wordt alleen van eenen *extract brief* gesproken, en dit extract bevatte alleen de nadere opgave van het interest. Maar al ware die brief hun geheel medegedeeld, zou dit toch geenen invloed kunnen uitoefenen op de voorwaarden, bij het sluiten der verbindtenis aangegaan.

1°. De heer van Hall ging nu over tot het aandringen zijner vroegere argumenten, omtrent den vorm der stukken. Het tegengeworpene, dat de zaak waar kan zijn, al is de vorm vitieus, beteekent niets; want de wet regelt de bewijzen, waarop des regters overtuiging gegrond moet zijn. Scheepsverklaringen leveren een geheel exceptioneel bewijs, en moeten daarom met alle de vormen der wet voorzien zijn. Dat de assuradeurs ook daarvoor moeten instaan, is eene *petitio principii*, want eerst moet uitgemaakt zijn, wat waarheid is. Hetzelfde argument is reeds vroeger gemaakt, doch door het Hof van Holland, in de zaak van Kapitein Zoetelief, verworpen; zie dit arrest in de *Nederl. Regtspraak*, I. pag. 20. Beneke en Emerigon leeren ook niet, dat eene verklaring, die geene verklaring is, een bewijs zou kunnen opleveren, maar alleen, dat men, bij eene gebrekkige verklaring, ook andere bewijzen leveren mag. Ook in het aangehaalde arrest, bij Dalloz, wordt van eene geheel andere questie gehandeld. Zie ook Bouly Paty, t. a. p.

De eerste verklaring, te Puenta Arena gepasseerd, is niet door de geheele equipagie gedaan. « Dit, » zegt men, « behoeft ook niet, dan in geval van schipbreuk. » Doch deze tegenwerping is onjuist. In art. 246 wordt van het geval van schipbreuk gehandeld. Art. 247 is van algemeenen inhoud, en ziet niet op schipbreuk. Anders zou de wetgever tweemaal hetzelfde zeggen, hetgeen ongerijmd zou zijn. Volgens dit systhema, zou de kapitein *alleen* verklaringen kunnen afleggen, omtrent *alle* mogelijke avarijen, van hoeveel belang die ook zijn mogen, zoo er slechts geene schipbreuk is. « Maar, » zegt men, « het lek kon daar niet gerepareerd worden, zoo als blijkt uit de verklaring van den magistraat aldaar. » Indien men dit als eene verklaring aanneemt, volgt er alleen uit, dat daar geen lek kon gerepareerd worden, maar niet, dat er een lek in de *Flora* was.

Het tweede is de verklaring te Mazatlan. Dat vreemde autoriteiten, gelijk men zegt, slechts particulieren zijn zouden, is een systhema, hetgeen in den handel niet aangenomen worden kan. Het Engelsch oorlogschip moge eerst later aangekomen zijn; het was er echter gelijk met Rickmers. De verklaring kon dan *later* voor dien kapitein zijn opgemaakt. Dat daarenboven de equipage Engelsch zou verstaan hebben, is niet aannemelijk, als men op de monsterol, hunne woonplaatsen en ouderdom nagaat. De verklaring is dan ook te Valparaiso niet *herhaald*. Men heeft er zich slechts aan gerefereerd. En die verklaring is weder in het Fransch. Welk eene kundige equipage moet *de Flora* gehad hebben: eene equipage, die in staat was verklaringen in het Spaansch, Engelsch en Fransch af te leggen? Er is hier geene questie van nulliteit. De wet vordert van zelf, en zonder uitdrukkelijke bepaling, dat men de taal, waarin men spreekt, versta.

De Antwerpsche verklaring bewijst niets. Wij ontkennen geheel, dat dit stuk op verzoek van een' agent der assuradeurs is opgemaakt. Er is in Antwerpen geen vaste agent. En de heer Jaumart had hier van ons geenen last. Het is daarenboven onbewezen.

De pleiter ging nu tot den inhoud der verklaring over. Ieder weet, dat er geen handel op die streken gedreven wordt, dan met contrabande, doch ieder weet tevens, dat de assuradeur daarvoor niet aansprakelijk is. De advocaat van de eischers schijnt hier van zelf overtuigd geweest te zijn. Het ronddraaijen voor de haven, heeft men gezegd, dat voor eene tweeledige uitlegging vatbaar is. Het is reeds sterk, dat men zoo veel concedeert. Maar de uitlegging is niet tweeledig. De eerlijke handelaar zeilt de haven in, maar blijft niet er voor liggen. Dit doet de sluikhandelaar alleen. « De goederen, » zegt men, « zijn niet eens voor sluikhandel geschikt. » Maar uit de *Compte général* zal het tegendeel blijken. Daarop komen geweeren, en kisten met *marchandises*, zonder nadere opgave van inhoud voor. In die kisten zullen zich waarschijnlijk de laarzen bevonden hebben. Het blijkt ook niet, dat er onder toezigt der douanes gehandeld is. Wel komen er op sommige rekeningen betaalde regten voor; doch niets is natuurlijker, dan dat men somtijds, daartoe genoodzaakt, regten betaalt. Dat het manifest afgegeven en gecontroleerd wordt, is waar; doch op deze wijze zou men kunnen beweren, dat er nooit gesloken wordt. De sluiking heeft gewoonlijk plaats *voor* het manifest wordt afgegeven. « Doch, » zegt men, « de goederen zijn, of in entrepôt verkocht, of van het schip aan de koopers afgeleverd. » Het eerste, kan uit de rekeningen blijken, het laatste is juist de wijze, waarop sluikerij gewoonlijk gedreven wordt. Ook te Payta schijnt het, dat Rickmers evenzeer heeft willen sluiken.

Bij Puenta Arena kreeg dan de *Flora* (zoo het heet) een lek. En wat zou nu natuurlijker geweest zijn, dan dat zij naar Guyaquil verzeild was, hetwelk niet verder van Puenta Arena, dan Amsterdam van het Nieuwe Diep gelegen is, en waar zeer goed gelegenheid was om te repareren. Van Puenta Arena tot Mazatlan, zijn eene menigte havens, die hij voorbijgezeild is, en welke door den heer V. H. werden opgenoemd. Te Mazatlan is niet eene eene haven, maar slechts een open reê; en daarheen zeilde hij, nog alleen om een' loods te zoeken, ten einde hem naar het verre van daar gelegen eiland Pavaros te brengen! En wanneer men, zoo als de heer Lipman, de kunde van den kapitein [illegible] verheft, zoo is het [illegible] die kunde ook niet te verwachten, dat hij met een *waar lek schip*, op die wijze zou gehandeld hebben. Uit dit alles zou dus volgen, dat er geen lek, immers van eenige beteekenis, was.

Het aan wal gaan van den kapitein te Mazatlan is (men erkent dit) voor twee uitleggingen vatbaar, dus équivoque. Dat aan wal gaan is eene presumtie, welke, met alle de andere presumtiën vereenigd, een volledig bewijs levert, en de regtvaardigheid van het Mexicaansche vonnis aantoont. Ook in de verklaringen heerscht omtrent de aan boord zijnde specie groote tegenstrijdigheid. Wat den brand betreft, hierover zou zwijgen het best zijn. De oorzaak daarvan is eigenlijk buiten de zaak. Het is genoeg, dat die brand heeft plaats gehad, in eene haven, welke buiten de risico gelegen is.

De geëerde spreker ging nu nogmaals ter beschouwing van het Mexicaansche vonnis over. Het zou (en dit verlieze men niet uit het oog) ongerijmd zijn, hier iets aan het oorlogs-manifest van een vijandig volk te hechten. Wat dergelijke stukken vooral in Frankrijk beteekenen, is uit de tijden der revolutie bekend. Ten bewijze van het tegendeel, strekken de edele gevoelens, uitgedrukt in de oproeping van den president van het Mexicaansche bewind, welke door den heer V. H. gedeeltelijk werd voorgelezen. Men zie ook de belangrijke ophelderingen omtrent Mexico in den *Times* gegeven. De ondervinding van assuradeurs omtrent Mexico is daarenboven zoo weinig ongunstig, dat men dit gerust tegen over de in den termijn van repliek vervatte beschuldigingen kan overstellen. De spreker gaf daarop een overzigt van verschillende assurantiën sedert 1828 naar die streken gesloten, en waarop nimmer schade gevorderd was. Even onjuist is, wat men omtrent Mazatlan zelve verhaald heeft. Mazatlan is geenszins eene onbeduidende of onbeteekenende plaats; al is zij op de onnaauwkeurige kaart van Lappier niet te vinden. Op alle andere kaarten, waarvan wij er twee en daaronder eene zeer kleine, overleggen, komt het voor. Er wordt daar zeer veel handel op Noord-America gedreven, zoodat er zelfs questie van het aanleggen van eenen spoorweg derwaarts is. Als haven echter is het van minder belang. Er bevindt zich daarenboven eene regtbank en er resideren verschillende vreemde consuls.

Volgens dat vonnis, zouden twee matrozen afzonderlijk gearresteerd zijn; reeds vroeger is aangemerkt, dat deze op de verklaringen ontbreken. In dat vonnis staat verder, dat Rickmers zich langer daar heeft opgehouden dan hij verhaald heeft. Dit is in de Antwerpsche verklaring niet ontkend. Waarom heeft de kapitein van zijn protest, en van het daarin beweerde gebrek aan ballast, in die verklaring niet gesproken? Indien hij behoefte aan ballast had, hoe heeft hij dan 30 dagen zee kunnen bouwen? Uit dit alles blijkt, dat er eene memorie moet zijn ingediend. Waarom houdt men deze protestatie terug?

II. De heer van Hall ging thans tot de adstructie van het tweede meer regtskundig gedeelte der verdediging over.

1°. Het eerste punt, waarop de assuradeurs zich beroepen hebben, is de *deviatie*; of men die defensie vroeger geweten, of gegist heeft, doet niets ter zake; zij behoefde niet *speciaal* in de conclusie te worden omschreven, hetgeen noch noodig noch in dergelijke zaken gebruikelijk is.

De assuradeurs, zegt men, hebben het geheele reisplan gekend. Het argument, dat men uit de acte van 1° Junij trekt, is reeds vroeger ontzenuwd. In dat gecommuniceerde extract stond niets van de reisroute. En al ware de geheele brief medegedeeld, zoo bleek er nog slechts van intentie tot deviatie, waarvan de gedaagden zich toen niet konden uitlaten. Er is hier dan ook werkelijk deviatie. De woorden in de polis zijn niets meer en niets minder dan de clause *de faire échelle*. Zoo heeft de geassureerde het ook begrepen. *Immers* in de Antwerpsche polis staat deze clause met zoo vele woorden uitgedrukt. Voor beide assurantiën heeft hij natuurlijk dezelfde conditiën bedoeld. En dit is inderdaad eene extensive bepaling. Maar hoe ook geextendeerd, blijft de reis hetzelfde. Het volgen eener mathematische lijn kan, (dit is waarheid), op zee niet worden gevorderd, maar men kan dezelfde rigting houden. De beteekenis der clause is deze, dat, terwijl bij gewone reizen de schipper geene havens aandoen mag, hij, krachtens die bepaling, de vrijheid verkrijgt om havens, *mits in de route liggende*, binnen te loopen. Pothier alleen geeft den schipper de vrijheid om terug te zeilen. Doch dezelfde leer is bij onderscheidene vonnissen verworpen. Verg. Beneke II. 8. 371; Marshall t. a. p. Zie vooral Pöhls II.; Valin op de Ordonnatie, III. 6. 27. En welke was na de route van Lima naar Manilla? Die koers lag Noordwestelijk door den Oceaan, om met den Zuidoost-passaatwind naar Manilla te kunnen zeilen. « Maar, » zegt men, « er moeten, blijkens de woorden der clausule, meer dan eene plaats bedoeld zijn. » Vooreerst is het eene spitsvindigheid, die stellige beteekenis aan de clausule te geven; doch verder liggen de Societeits-, Vrienden- en Sandwichseilanden in den koers. Er moet eene bepaling zijn. Die bepaling was in casu de reis. En de vraag, door ons gedaan, welke dan de limites zijn, die Rickmers niet mogt overschrijden, heeft men onbeantwoord gelaten. Al de assurantiën, vroeger opgegeven, zijn gedaan met de uitdrukkelijke bepaling, dat, indien de kapiteins tot Mazatlan opzeilden, er eene verhooging van premie tot 5 pCt. toe zou worden betaald. Indien de *Flora* vroeger deze reis, op gelijke wijze verzekerd, gedaan heeft, waarom bewijst men het dan niet? en al is het waar, wat bewijst het? Het waagstuk is dan goed afgeloopen, en men heeft geene schade van assuradeuren gevorderd!

Veel hecht men aan het argument, dat hij, ten gevolge van het lek, verder verzeild is. Maar wij hebben reeds aangetoond, 1°. dat het lek onbewezen is; 2°. dat hij naar geene bepaalde plaats vertrokken is; 3°. dat hij geene noodhaven gezocht heeft; 4°. dat hij andere havens voorbijgezeild is. Wij voegen er nog bij, dat 5°. Puenta Arena reeds ligt buiten de verzekerde reis. Het ligt bijna onder de linie. De daar heerschende stilte belet om met de Z. O. passaat naar Manilla te zeilen. Eindelijk maakt 6°. de brief van 19 December dit systhema geheel onaannemelijk. In dien brief geeft hij zijn voornemen te kennen, om naar Guatimala te zeilen, dat noordelijker dan Puenta Arena ligt. Indien er dus een lek ontstaan is, zoo is het voorgevallen, op de reize naar Guatimala, welke buiten de verzekerde risico was. Men stelle eens, dat een schip van Gibraltar naar Washington verzekerd was, met de clause *de faire echelle*. Zou dan de kapitein bevoegd zijn, Kopenhagen aan te doen? En echter ligt Kopenhagen op minder afstand van Gibraltar, dan Guatimala van Lima ligt. « Doch, » zegt men, « gij hebt tegen *baraterie du patron* verzekerd. » In hoe verre dit gegrond is, zal later blijken; maar in allen gevalle, heeft de geassureerde (zoo als uit de brieven blijkt) er kennis van gedragen, zonder dat hij er toen de assuradeurs opmerkzaam op gemaakt heeft.

2°. Een tweede hoofdpunt onzer defensie was de gepleegde contrabande. Die defensie berust niet *alleen* op het Mexicaansche vonnis, zoo als men verkeerdelijk gezegd heeft; wij hebben daarenboven ook andere præsumtiën bijgebragt. Dit vonnis echter is *litis decisoir*. Wij vragen hier de executie niet, noch beroepen ons op de *exceptio rei judicatae*. Dit zou ongerijmd zijn, daar assuradeurs geene partijen in het proces zijn geweest. Zelfs geen Nederlandsch vonnis zou als zoodanig door assuradeurs kunnen worden ingeroepen. Het levert slechts het bewijs der gepleegde daadzaak, dat kapit. Rickmers *ter zake* (niet onder praetext) van sluikhandel is opgebragt en veroordeeld. Welk ander bewijs kunnen de assuradeurs dan leveren! Zij voldoen aan hunne verpligting, met het eenige te leveren, wat hun mogelijk is, *quoniam impossibilium nulla est obligatio*. De assuradeur verzekert tegen *neming, aanhouding van hooger hand, en andere fortuinen van de zee*, niet neming van eene bevriende Mogendheid. Een vonnis wegens sluikerij, waarin men berust heeft, kan hier onder niet worden begrepen. Wij behoeven hier niet tot het beginsel der wet op te klimmen. Wij kennen geene kracht toe aan dat vreemde vonnis hier te lande; wij beweren slechts, dat het in Mexico is ten uitvoer gebragt. De art. 234 en 414 *C. de C.* hebben wij reeds vroeger tot staving van ons systhema bijgebragt. Daaromtrent heeft men aangevoerd: 1°. dat die bepaling geldt in gevallen, waar het niet anders kan, 2°. dat men de acte zoo die betwist wordt, op nieuw kan beoordeelen. Het eerste is waar, en geldt dan vooral in maritieme zaken; de onjuistheid van het laatste blijkt reeds uit de enkele lezing. Ook art. 7 *C. d. I. Cr.* is door ons aangevoerd. « Dat, » zegt men, « is een exceptioneel geval, op den regel omtrent de onafhankelijkheid der Souvereiniteit. Dit is onjuist. Het is er integendeel een *corollarium* van. Of er sluikerij gepleegd is, kan *in casu* alleen door de vreemde regtbank worden uitgemaakt, en die uitspraak wordt als vonnis geëerbiedigd. De Fransche wetgever doet eveneens. Hij erkent niet slechts het gepleegde feit, maar tevens het vonnis als zoodanig. Men erkent dit door te beweren, dat het aangehaalde art. 7 een uitvloeisel van den regel *non bis in idem* is, want daardoor erkent men, dat ook de eerste veroordeeling als *vonnis* beschouwd wordt. Door een nieuw onderzoek te vorderen, zou men juist den regel *non bis in idem* verkrachten. Met evenveel regt zou men bij een' executorialen verkoop buiten 's lands geschied, vergoeding van den assuradeur kunnen vorderen, omdat een vreemd vonnis, geen vonnis, eene vreemde deurwaarder, geen deurwaarder is?

Wij hebben verder beweerd, dat de eischers vreemdelingen zijnde, wij met hen op het terrein van het *jus gentium* staan, en dat regt vordert de eerbiediging van vreemde vonnissen. Die distinctie tusschen vreemdelingen en ingezetenen is overal door den Franschen wetgever gevolgd. Maar, zegt men, de eischers zijn geene vreemdelingen. Wij antwoorden: zij zijn volgens hunne eigene beschouwing vreemdelingen sedert 1830. Het tractaat van 1839 heeft dien feitelijken toestand slechts gesanctioneerd. Maar reeds vollens dien feitelijken toestand moeten zij als vreemdelingen worden beschouwd. Het is dus het natuur- en volkenregt, dat hier moet beslissen. De heer van Hall trad hier in eene breedvoerige ontwikkeling van de vroeger aangehaalde autoriteiten van Vattel en anderen.

Maar al was nu dat vonnis geen afdoend en beslissend bewijs, zoo ontkent men echter niet, dat het als bewijs *mag* worden aangenomen, en indien er aan den vorm iets mogt ontbreken, wat belet dan om als nog bij interlocutoir vonnis de productie der Enquêtes enz. te bevelen.

3°. Het derde punt was de nalatigheid, door kapitein Rickmers betoond. Wat heeft men hiertegen ingebragt? Dat onze redenering berust op de onderstelling, dat kapitein Rickmers meineedig was. Maar het geldt hier geene daadzaken; er is geene questie van meineed; het betreft eenvoudig eene opvatting van den kapitein, omtrent het gevaar, waarin zijn leven zou verkeerd hebben. Verder beweert men, dat hij niet heeft kunnen reclameren. Maar zijne vrees is, of bewijs van schuld, of schandelijk pligtverzuim. Uit het bekende door den heer Lipman aangehaalde manifest blijkt juist, dat zeker kapitein Rives, vijf jaren lang, vruchteloos heeft gereclameerd, zonder dat zijn leven in gevaar was.

De heer van Hall stond ten slotte stil bij de opmerking, dat het verzekerde was reeders goed, en dat Rickmers was super-cargo, en dat de clause tegen *baraterie du patron* hier niets tegen de verdediging der gedaagden afdoet. Hiertegen heeft men enkel eene opsomming van autoriteiten bijgebragt. Evenmin is het hier de questie, wie den kapitein als zoodanig heeft aangesteld; het geldt hier zijne speciale aanstelling als super-carga. Maar wat leert het regt te dezen opzigte? Art. 353 laat die verzekering toe, maar niet voor reeders goed; dit blijkt uit Art. 301, waar bepaald wordt, dat de assuradeur niet instaat voor de daden der geassureerden; hier is de reeder en de kapitein één persoon. De reeder is verantwoordelijk voor den kapitein, zoo lang hij niet heeft geabandonneerd. Door dit Art. 301 wordt derhalve de bepaling van Art. 353 gewijzigd.

Dat is de leer der Fransche wet. De Amsterdamsche usantie is hiermede overeenkomstig. Zie de Ordonnantie van 1563, Titel IV van *Verzekeringen. Gr. Placaatboek*, I. 423. Borels, *Cons.* 21, p. 124.

Maar, zegt men, het staat met zoo vele woorden in de polis uitgedrukt. Wij ontkennen, niet, dat het gedrukte evenzeer verbindt als het geschrevene; maar het geschrevene praevaleert het gedrukte en wijzigt het. Zie Emerigon, *Ch.* II, S. 3. Hier is in het geschrevene uitgedrukt, dat het verzekerde is reeders goed, en daardoor wordt de gedrukte bepaling gewijzigd.

Doch men stelle nu, dat de assuradeuren voor *baraterie du patron* verbonden zijn, zoo is er toch niet verzekerd tegen de daden van den supercarga of van den factoor van den koopman. Dit leeren alle regts-doctoren. Zie, behalve de reeds aangehaalde schrijvers, Boulay Paty, *T.* 10. *S.* 17. Tom. IV., p. 76, Benecke, C. II, Abs. 1, T. II, p. 198, Pöhls, Assecuranzr., II, § 614. Dat het principe omtrent de *baraterie du patron* niet geldt omtrent den super-carga, valt in het oog; want het eerste principe berust op een verondersteld verschil tusschen den reeder en den kapitein, hetgeen bij den carga niet kan te pas komen. De gevallen zijn geheel verschillend. De kapitein is, ja, altijd gemagtigde, maar met de vrijheid van *abandon*, welke niet bestaat voor den carga. Er kan eigenlijk geene *baraterie du patron* bestaan, waar de kapitein tegelijk carga is, juist omdat men den kapitein niet van den carga scheiden kan. De gemagtigde van den koopman is altijd dáár, die goedkeurt, wat door den kapitein verrigt wordt. Maar zegt men *non mandavi*. Wij antwoorden *aut mandasti, aut ratum habuisti*. Indien uw gemagtigde tegen uwe instructiën gehandeld heeft, kunt gij hem tot rekening roepen, maar gij kunt niet de schade, door uwen mandataris veroorzaakt, op den assuradeur verhalen. Doch het is (zegt men) de kapitein, die het lek te Puenta Arena ontdekt heeft. Wij antwoorden, indien gij de betrekkingen afscheiden wilt of kunt, het is de carga, die naar Guatimalo verzeild is, die de sluikerij gepleegd, die niet gereclameerd heeft.

Alles is daarenboven met toedoen en voorkennis van de eischers geschied. Daargelaten hunne vroegere voorkennis, zoo is al, wat gebeurd is, de daad *geworden* der eischers. Zij hebben de rekeningen aangenomen en goedgekeurd. Zij doen nog in de gehouden pleidooijen Rickmers met lofbetuitingen overladen. En hoe valt er dan aan *baraterie* te denken? Indien de assuradeurs gecondemneerd werden op dezen grond, zou het vonnis een titel tegen Rickmers moeten inhouden; en hoe zou men hem kunnen aanspreken, nadat eenmaal zijne handelingen door de eischers zijn goedgekeurd. De eischers hebben dit regt verwerkt, en hij, die wegens *baraterie du patron* schade vordert, moet zijn regt tegen den kapitein ongeschonden kunnen overdragen.

De heer Lipman antwoordde hier nog op twee punten. 1°. Dat neming door eene bevriende mogendheid niet is ten laste der assuradeurs. De assuradeur staat voor alle onregtvaardige verbeurd-verklaringen in. 2°. Dat de eischers zich in de onmogelijkheid gesteld hebben, om de vonnissen wegens *baraterie* te verkrijgen. Wij prijzen den kapitein nog, in de veronderstelling, dat hij zijnen pligt gedaan heeft. Maar is alles logen en bedrog, *in dat geval*, desavoueëren wij zijne handeling, en wat ten wereld kan dan onze actie belemmeren? De spreker haalt dit alles slechts als voorbeeld aan, hoe door de wijze van behandeling dezer zaak vele argumenten eerst bij den laatsten termijn gemaakt zijn, en daardoor de verdediging der eischers verkort is. Met eene korte beantwoording door den heer van Hall, werd de behandeling dezer belangrijke zaak geëindigd.

Advertentiën.

Schouwburgen, Concerten
EN PUBLIEKE VERMAKELIJKHEDEN.

STADS SCHOUWBURG.

Zaturdag den 7 September 1839. HET VISSCHERSMEISJE, OF DE RUÏNEN AAN DEN OEVER VAN DEN RIJN, Tooneelspel in drie Bedrijven, door den Heer *A. Cramer*, in zeer vele jaren niet vertoond. Gevolgd door: ARLEQUIN, BEDIENDE VAN PANTALON, KOFFIJHUISHOUDER EN RESTAURATEUR, Nieuw groot Ballet-Pantomime, door den Heer *A. P. Voitus van Hamme*, Nieuwe Decoratiën van den Heer *J. E. de Vries*, Ouverture door den Heer *L. A. Kleine*, en Finale Muzijk van den Heer *G. H. Broekhuyzen Jr.*
Ten zes Ure op het Tooneel.

THÉATRE FRANÇAIS,
Sous la direction de Mr. BAUDOT.

Jeudi 5 Septembre 1839. LA DAME BLANCHE, Opéra comique en 3 Actes. Le Spectacle commencera par: LA MARRAINE, Vaudeville en 1 Acte.
On commencera 6½ *heures précises.*

En attendant les débuts de Mrs. *Marquilly*, *Gourdon*, *Amant Bidault*, et la première reprise de GUILLAUME TELL, pour les débuts de Mr. *Grosseth*, premier Fort Ténor.

HOOGDUITSCHE SCHOUWBURG, *in de Amstelstraat.*

De Koninklijke Tooneellisten in *Zuid-Holland*, onder directie van J. A. HOEDT en W. A. BINGLEY, zullen de eer hebben, *tot opening van het Tooneel*, op Zaturdag den 7 September 1839, te vertoonen: NOG EEN JONGEN UIT PARIJS, Tooneelspel met Zang, in drie Bedrijven en in drie tijdvakken verdeeld; versierd met dezelfs Decoratiën, Costumes en verder tooneelmatigen toestel; naar het Fransch van *Dirlander* en *Didier*, door denvertaler van den *Straatjongen van Parijs*, den Heer *J. Zeijtsema*. Na hetzelve: ATHLETISCHE en ACADEMISCHE STANDEN, uitgevoerd door de Heeren *Cony* en *Blanchard*, nooit alhier, maar te *Rotterdam*, 's *Hage* en *Leiden* met veel bijval vertoond. *Aanvang ten half zeven Ure.*

Salon des Variétés, in de Nes.

Donderdag den 5 September 1839. DE BARBIER VAN STRAATSBURG, OF DE FRANKFORTER LOTERIJ, Blijspel met Zang in drie Bedrijven. Na hetzelve: JA EN NEEN, Vrolijk Zangspel in één Bedrijf.

De Entrée is 75 Cents per persoon, welke in vertering zal worden aangenomen. *Aanvang ten* 7½ *Ure.*

Bij de Redactie van den *Avondbode* is ontvangen voor de ongelukkigen te *Heesbeen*, van N. N. . . . . *f* 6.25
Vroegere ontvangst. . . . » 15.—
Totaal . . . *f* 21.25

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

Gedrukt bij A. Zweesaardt.